СВОБОДА — SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК XLVIII. Ч. 149. Джерзі Сіті, Н. Дж., четвер, 27-го червня 1940. No. 149. Jersey City, N. J., Thursday, June 27, 1940. VOL. XLVIII.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

ГУВЕР ЗАКЛИКАЄ РЕПУБЛИКАНЦІВ ДО БОРОТЬБИ ПРОТИ НОВОГО РОЗДІЛУ

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ. — Бувший президент Гувер виголосив на конвенції Републиканської Партії довшу програмову промову, в котрій закидував президентові Рузвелтові занедбання справи оборони краю й справи безробіття.

Він взивав републиканців до безпощадної боротьби проти „нового розділу".

Його промову приняли делеґати з великим одушевленням. Припускають, що на випадок, якби ніякий інший кандидат не дістав більшости голосів, Гувер буде знову кандидувати. В промові його були виразні натяки на кандидатуру.

Під впливом його промови конвенція займає сильне становище за ізоляцію.

БЕРМУДА ЗАВОДИТЬ ВІЙСЬКОВУ СЛУЖБУ.

ГЕМИЛТОН. — Ця англійська кольонія завела в себе загальну військову службу, мовляв, для домашньої оборони.

Ґубернатор дістав право зареєструвати кожного чоловіка до військової служби. Уряд задумує теж завести конскрипцію маєтку для військових цілей.

ЧУТКИ ПРО МІНИ КОЛО КАНАЛУ.

БАЛЬБОА (Каналова Зона). — Військова влада заперечує чутки, що нібито море довкола Панамського Каналу міноване.

Всі міни, які є в тій околиці, заложені були ще давніше.

Уряд заперечує теж вістки про надзвичайні концентрації військ у тій полосі.

АМЕРИКАНСЬКИЙ КОРАБЕЛЬ ДІСТАВ ПОСТРІЛ.

БОСТОН. — До місцевого порту приїхав з Европи американський корабель „Ексочорда" з великою дірою в задній частині, пробитою бомбою аліянтського літака підчас нападу на італійський порт Ґенуа.

ЛІТАКИ БУДУТЬ СТЕРЕГТИ ГРАНИЦЮ ПЕРЕД ЧУЖИНЦЯМИ.

ВАШИНҐТОН. — Іміґраційний уряд завів для охорони мексиканської границі перед пачкованими іміґрантами літакову сторожу.

Вживати будуть для цеї цілі літаки системи автожіра, котрі будуть патролювати здовж границі.

АРМІЯ ОБМЕЖЕ СВОБІДНУ ДИСКУСІЮ ПРО ВІЙСЬКОВІ СПРАВИ.

ПАСАДЕНА (Каліфорнія). — На припорученя армії усунено з програми нарад Інституту для Аеронавтичних Справ дискусію про можливість поружування літаків при помочі ракет.

ВБИЛИ СТОРОЖА ТРОЦЬКОГО.

МЕКСИКО. — Під доліввою одного фармерського дому 20 миль від Мексика найдено тіло Роберта Шелдона Гарта з Ню Йорку, що служив за особистого сторожа для Троцького й пропав підчас нападу на дім Троцького дня 24. травня. Він згинув від трьох куль.

Поліція каже, що два брати Аренали призналися їй до нападу.

ПОШИРЕННЯ ПОДАТКОВОЇ БАЗИ.

ВАШИНҐТОН. — Президент Рузвелт підписав новий податковий закон, що поширює податкову базу, бо обхоплює 2 міліони 200 тисяч осіб більше, ніж дотеперішній закон.

Закон має наційі достарчити грошей на краєву оборону.

ПРИГОТОВЛЯЮТЬ ЗАЛІЗНИЦІ ДО ВІЙНИ.

ОМАГА. — У порозумінні з військовими офіцирами уряд залізниці Пасифик перевів пробу подавання робітниками залізниці вісток про поступ лету літаків.

Каже військова команда, що проба виказала великі можливости таких донесень на випадок війни.

ЗА ПРОМИСЛОВУ МОБІЛІЗАЦІЮ.

АТЛЯНТИК СИТІ. — Полковник Вилієм Янґ виступив тут на ріжних зборах одної інжинерської орґанізації з рефератом, у котрім старався доказати, що модерна війна вимагає повної промислової мобілізації, яку треба, мовляв, перевести вже за докладним пляном підчас мира.

МАҐНЕТИЧНІ БУРІ НАД НОВОЮ АНҐЛІЄЮ.

БОСТОН. — Всі електричні комунікації над Новою Анґлією були частинно перервані в вівторок внаслідок сильної маґнетичної бурі, що тривала коло години.

Телефонічні компанії приписують бурю сильній діяльности полярної зорі.

НІМЕЧЧИНА ЗАЯВЛЯЄ, ЩО ЗНИЩИТЬ БРИТІЙСЬКІ ВПЛИВИ В СВІТІ

БЕРЛІН. — Франція перестала бути для Німеччини ворогом. Тому вся увага звернена тепер у сторону Великої Британії. Німецька преса пише виразно, що треба раз назавжди знищити англійські впливи. І певна, що цього Німеччина доконає, бо має тепер у своїх руках усі пристані вздовж цілого европейського західнього побережжя, від підбігунової полоси на півночі аж до границі Еспанії. Напад на Англію — це є те, чим тепер німці найбільш зацікавлені.

ЗАПЕРЕЧУЮТЬ СОВЕТСЬКО-РУМУНСЬКІ СУТИЧКИ

БУКАРЕШТ. — Урядово проголошують, що вісти про те, що в Басарабії прийшло до кривавих сутичок між советськими і румунськими частинами, є неправдиві. Також перечать тому, будьтоби літали над басарабською територією советські літаки.

АМЕРИКА ЗА ВИШКІЛ ОФІЦИРСЬКИХ ФЛЬОТНИХ РЕЗЕРВ

ВАШИНҐТОН. — Президент Рузвелт відбув довшу конференцію з офіцирами воєнної фльоти в справі вишколу 5,000 резервових офіцирів для фльоти.

Вишколити мають молодих людей у віці від 19. до 26. року життя. Служба має бути добровільна, себто не примусова. Кожний офіцир буде служити місяць на морю, а три місяці на суші.

У своїй заяві до преси президент підчеркнув, що ці кроки є викликані міжнародною ситуацією в світі.

Президент заповів, що рекрутаційна кампанія почнеться в пятницю. Між вимогами приняття є: два роки колеґійних студій, свобідний стан і фізичне здоровля. Для вжитку цеї школи визначаться три воєнні кораблі.

СПОДІВАЮТЬСЯ НІМЕЦЬКОГО НАПАДУ НА КАНАДУ З ФРАНЦУЗЬКИХ КОРАБЛІВ

ОТАВА (Канада). — Канадійські військові знавці припускають, що німці можуть напасти на Канаду при помочі французьких воєнних кораблів.

Супроти цеї можливости Канада старається дати всім своїм кораблям, що їдуть на війну, сильний конвой.

ПОДОРОЖ АМЕРИКАНСЬКОЇ ФЛЬОТИ ОТОЧЕНА ТАЙНОЮ

ВАШИНҐТОН. — Американський уряд відмовляється далі дати пояснення, де находиться американська воєнна фльота Тихого океану, що оноді виїхала з Гонолюлю.

Припускають, що вона виїхала в дорогу до Панамського каналу.

Президент Рузвелт відбув довші конференції з адміралом фльоти Старком, ґенералом Маршелом і підсекретарем війни Велесом.

РОЗСЛІДИ БЛИСКАВИЦІ

СВОМПСКАТ (Месечусетс) — На зборах Американського Інституту Електричних Інжинірів говорив інжинір Г. Д. МекКен про досліди підприємства Вестинґгавзу над електричними бурями, переведені з ціллю захорони електричних проводів підприємства.

Дослідники вживали для розсліду фотографічних апаратів. На основі світлин вони переконалися, що громи бють не одинцем, а ґрупами. Наперед ударяє легкий грім, звичайної невеликої сили й примірно невеликої скорости, бо не скорший над 100 миль на секунду. За ним, дорогою ним протертою, вдаряє сильніший грім, часто зо скорістю 20,000 миль на секунду. За ним слідом падуть ще інші громи з такою великою скорістю, що всі їх удари виглядають немовби одна блискавиця.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Подаємо до відома всім відділам У. Н. Союзу, що до місячного звіту головної канцелярії У. Н. Союзу за червень будуть зачислені тільки ці відділові звіти та належитості, які будуть у головній канцелярії **НА 28. ЧЕРВНЯ.**

Причина є та, що для головної контрольної комісії У. Н. Союзу, яка переводитиме контролю майна У. Н. Союзу в наступному місяці, мусять бути предложені піврічні замкнення усіх рахунків головної канцелярії з днем 30-го червня. А що на 30. червня припадає неділя, а знова в суботу на 29. червня тепер у літі банки замкнені, то останній депозит у цім місяці може бути зроблений на 28. червня. Тому ці відділи, що ще досі не прислали належитостей повинні це зробити якнайскорше.

Головна канцелярія У. Н. Союзу.

У ПАРИЖІ.

Французи громадно окружили націстичний літак, що осів на Пляс де Конкорд у Парижі. Світлина, перепущена німецькою цензурою, не показує ніякого ворожого настрою з боку парижан до німців.

ФРАНЦУЗЬКІ КОЛЬОНІЇ ЗА ДАЛЬШУ БОРОТЬБУ

ЛОНДОН. — Британський уряд одержав відомости зо всіх французьких кольоній, що там не признають примиря Франції з Німеччиною і Італією до кольоній. Кажуть, що нога ворога не стане на кольоніяльну землю. Таке мали заявити ґубернатори французьких кольоній в Африці й Азії, згідно з тим, що пише англійська преса.

ФРАНЦУЗЬКІ ПОЛІТИКИ В АНГЛІЇ.

ЛОНДОН. — Так виглядає, що „Французький Національний Комітет" готов переміниться у французький уряд на вигнанні. До Лондону прибули вже такі визначні, бувші політичні діячі як недавній премієр Рейно, Леон Блюм, що був французьким премієром за часів влади „людового фронту", Едвард Еріо, президент палати послів і Жозеф Поль-Бонкур, бувший премієр. Англійська преса подає, що всі ті політики будуть тепер старатись зорґанізувати французькі кольонії для дальшої боротьби з Німеччиною і Італією.

РОЗДВОЄННЯ.

ЛОНДОН. — Французька амбасада в Лондоні знайшлася в дуже скрутному положенні. Вона є за дальшу боротьбу з Німеччиною, але не може погодитись з тими бритійцями і французами, що називають уряд маршала Петена „зрадницьким". Кажуть, що це неможливо собі уявити, щоб можна вважати таких людей як Петен і Вейґан зрадниками Франції. Тому, коли вони щось зробили, то зробили це певно для добра Франції. Ці кола негодують далі на тих бритійських державних мужів, що роблять докори Франції. Кажуть, що Франція втратила в тій війні яких 200,000 людей, щоб „повести себе чесно". Тому це каригідне, коли хтось каже, що французи не повели себе з честю.

НЕ МАЄ ПРЕТЕНСІЙ ДО ФЛЬОТИ.

РИМ. — З італійсько-французького примиря виходить, що Італія не зголошує ніяких претенсій до французької фльоти, а тільки домагається, щоб вона була інтернована на Середземному морі й не попала в бритійські руки, зглядно, щоб не була вжита проти Італії.

ЯК ПІДЕ ДАЛЬША ВІЙНА?

РИМ. — Можна дозадуватись, що тепер Німеччина зверне всі свої сили проти англійського острова, а Італія буде рівночасно атакувати бритійські посілости на Середземному морі.

ЧОРЧІЛ НЕДОБРИЙ ЗА ФЛЬОТУ.

ЛОНДОН. — Британський премієр найбільше озлоблений на теперішній французький уряд за те, що він, підписуючи примиря з Німеччиною і Італією, згодився віддати фльоту, що є противне зобовязанням Франції супроти Англії.

АНГЛІЯ І ФРАНЦІЯ.

ЛОНДОН. — Підносяться критичні голоси щодо теперішньої англійської політики зглядом Франції. Вважають, що це не було дипломатичне виступати проти французького уряду маршала Петена. А також дораджують добре призадуматись, коли мова про визнання урядом Франції Французький Національний Комітет, що тепер формується у Лондоні.

ФРАНЦІЯ МАЄ ВІЛЬНУ ВОЛЮ, КАЖЕ ПЕТЕН.

БОРДО. — Французький премієр, 84-літній маршал Петен, відзиваючись до народу з приводу Дня Жалоби, заявив, що Франція мусить розбройтися, але „уряд Франції має свобідну волю і честь нації є забезпечена". Згадав за те, що велика частина французької землі буде окупована ворогом, та що друга частина буде демілітаризована, але підкреслив, що Франція далі матиме свій уряд, і на своїй землі, та матиме змогу дальше бути в постійнім звязку зо своїми кольоніями, маючи для цього свою фльоту. Франція остає на далі вільною, заявив Петен, і буде правлена французами. Найважніше завдання: відбудувати негайно Францію і дати праці людям. Далі казав, що французькі жовніри боролись по геройськи, але це стояли 60 французьких дивізій проти 150 німецьких піхоти і 11 механізованих дивізій. „Не можна виграти війни тільки при допомозі золота, треба ще для цього людей і матеріялів", казав Петен, а щодо цього Німеччина Німеччина далеко перевищала Францію.

ЗНОВУ ПРОТИ ЖИДІВ.

БЕРЛІН. — Д-р Роберт Лей, голова націстичного Фронту Праці, обговорюючи примиря Німеччини з Францією і Італією, заповідає, що німці житимуть у будучности з французами в дружбі. „Арійці", пише д-р Лей, тепер пізнають, що їх спільним і одиноким ворогом є — жиди. Далі пише він таке: „Европа мусить бути звільнена від жидів, а це означає свободу". Він теж заповідає, що „арійці" вийдуть з цеї війни побідниками під проводом Німеччини і Гітлера. Тоді, каже він, не буде вже для жидів ніде місця в Европі.

"SVOBODA" (UKRAINIAN DAILY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holodays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодиноке число три центи.		Three cents a copy	
На рік	$6.00	One year	$6.00
На пів року	$3.25	Six months	$3.25
На три місяці	$1.75	Three months	$1.75
Число з суботи (з анґлійською частиною):		Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.00	One year	$2.00
На пів року	$1.25	Six months	$1.25
В Джерзі Ситі і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$9.00	One year	$9.00
На пів року	$4.75	Six months	$.745
На три місяці	$2.50	Three months	$2.50

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ГОЛОД В ЕВРОПІ

Від коли стало ясно, що Франція, як союзниця Анґлії вже не числиться, що Анґлія буде від тепер воювати сама, пішла по світі пропаґанда про наближаючийся в Европі голод.

Спершу такі вістки походили від анґлійських пропаґандистів. Мовляв, поза плечима переможної німецької армії встає новий союзник Анґлії, котрий зчасом загрозить навіть найсильнішій армії: недостача засобів поживи. Спершу ця пропаґанда так і мала всі признаки пропаґанди; вона так і скидалася на давніші балачки з польсько-німецької війни про наближаючийся сезон польського болота, що, мовляв мало потопити німецьку механізовану армію.

З часом одначе почали приходити про це вістки й з інших жерел. Недавно про цю справу заговорив американський амбасадор до Бельґії. Він заявив, що його ці чутки сильно непокоять. Мовляв, бельґійці не мають поживи на більше, як на яких тридцять днів, що вони тепер дістають поживу за картками й мусять скупити собі всего. Потім прийшли вістки про недобори в засобах поживи в інших краях.

Щодо певних країв, про це нема сумніву. Йде тут передовсім за краї, котрі самі ніколи досить поживи не продукували, але спроваджували її зза границі, як Бельґія, Голяндія, Данія, Норвеґія, Фінляндія. Ці краї правильно спроваджували збіжа зо Злучених Держав, Канади, Арґентини й Австралії. Воєнні операції перервали правильну доставу припасів поживи й ці краї нині певно відчувають поважно недостачу поживи. При тому Фінляндія потерпіла багато через останню фінсько-російську війну, а мир відобрав її повіти, важні для управи збіжа. Війна в Західній Европі знищила певно багато піль у Бельґії, Голяндії й північній Франції. Через мобілізацію армій управа ріллі сильно підорвана навіть у тих краях, що не воюють і мають гарні збіжеві землі, як наприклад Мадярщина й Румунія. Через те можна припустити, що в балачках про недостачу поживи в Европі є певно багато правди.

Чи буде ця недостача збіжа мати такі наслідки, яких сподівається анґлійська пропаґанда, можна сумніватися. Як не буде ставати збіжа, то німецький уряд уже не допустить до того, щоби через цю недостачу голодувала німецька фльота, німецька армія, або хочби німецьке запілля. Як хто буде голодувати, то будуть ненімецькі краї, населені ворожими до Німеччини народами, або принаймні не-німцями, що в очах офіціяльної німецької фільософії є менше вартісні, а тим самим не заслугують на удержання при житті хіба в ролі погною для вищої німецької нації.

Якщо в світі настане голод, то не через те, що в світі нема збіжа на прожилення всіх людей, але тому, що через воєнні операції збіжа не можна перевести з тих країв, де його забагато, в ті краї, де його замало. Таку саму роботу, як воєнні операції, роблять часто старі окупанські уряди, загарбуючи збіжа від населення, що не годиться в чомусь з урядом, як це роблять наприклад японці в Китаю й москалі в Україні.

ЗА БЕЗКОМПРОМІСОВУ БОРОТЬБУ З ГНОБИТЕЛЕМ

До цього закликає паризьке „Українське Слово” з 25. травня б. р. у статті „Ротердам”, в якій обговорює бомбовий вибух з 23. травня 1938 р., наслідком якого загинув у Ротердамі полк. Евген Коновалець. У цій статті читаємо між іншим таке:

„Український нарід, який непохитно вірив у своє визволення й цю віру засвідчував безупинними актами боротьби в ріжних ділянках і проти всіх ворогів України, робив із української справи одну з найважливіших проблєм Европи, а разом із цим залежного від неї миру в цілому світі. Бо є фактом, що завдяки отсій безустанній боротьбі й тільки завдяки їй, український нарід не зійшов у могилу століть, як цього бажали його вороги, а, навпаки, ставав фактором на сході Европи, який узалежнював мир на цьому просторі. Тому то справа самостійности України ставала з кожним днем усе більш потрібним чинником для упорядкування й замирення Европи.

„Визвольна боротьба доконала великого внутрішнього оформлення, спаяння нації, винищуючи сліди вікового поділу й пятна панування ворогів. Завдяки цій боротьбі формувався новий тип українця-націоналіста, що в імя здійснення своєї національної ідеї відкидав земні блага, ішов за цю ідею до вязниці, на шибеницю, ставав під „стєнку”, чи мучився на Соловках, або на Сибірі, але ідеї не вирікався, не заломлювався, непохитний у своїй вірі й своїх поривах.

„Ця 20-літня безустання боротьба в якій головну та керівну ролю мав Полковник Евген Коновалець, була водночас і зовнішньою й внутрішньою. Зовнішньою — проти ворогів, внутрішньою — реформою психіки у к р а ї н ц я, о т о г о досі постійно загулюкуваного, здрібнілого в своїх думках і своїх ділах, завжди й всюди покірливого, з зникаючо малою життєвою програмою, отого вікового наймита чужих на своїй пребагатій землі.

„У безустанній і безкомпромісовій боротьбі росло з кожним днем українство. Затиралися партійно-соціяльні поділи українців, а на ввесь ріст ставала справа нації з боротьбою за повне право до життя й розвитку на всіх своїх ділянках. І справді визвольна боротьба й внутрішня реформа Коновальця охоплювала що далі то більші кола українського населення. Вязала вона в нерозривний ланцюх українського неграмотного, чи малограмотного бідняка з українським інтеліґентом, священика з купцем, чи міським українським пролєтарем. Все це ділало водночас на ріжних ділянках, здобувало пядь за пядею нові позиції, перевертало горі дном ворожі пляни й витворило для ворогів на українських землях почуття постійної небезпеки. Знали вороги надто добре, що зментом війни не буде їм користи з українського народу, ні співчуття, ні пошани.

„Були численні спроби знищити цю українську силу, створену Евгеном Коновальцем. Але ріжні пацифікації, погроми на людей і установи, масові арештування й розстріли не перемогли її. Зокрема український націоналізм зростав із кожним днем на відірваних від цілого світу Москвою Східніх Землях. Спроби розложити цю силу знутра також завели. Тому коли всі ворожі методи та засоби боротьби виказалися нікчемними, ворог рішився наложити руку на самого Е. Коновальця. Але й цей ганебний ворожий акт не приніс ворогові бажаного успіху. Два роки від смерти Полковника Евгена Коновальця заповнились новими фактами мивучости його діла: Воно проявилося по Його смерті в Карпатській Україні, в Галичині й на Волині, а навіть і на Холмщині та Поліссі. Воно маніфестує себе й тепер у боротьбі з большевизмом. Та хоч українство зазнало в початку цієї війни дошкульних поразок, всеж для цілого світа ясно, що воно ще скаже в цій війні своє кінцеве слово, що воно не тільки не зломане, але причаєне до удару.

„В останніх днях цієї війни, думки наші були приковані до Ротердаму, де похоронене тіло Е. Коновальця. Чи грізна битва, що відбувається у Ротердамі, не нарушила тлінних останків Евгена Коновальця? Чи не зникне Його тіло навіть і з могили, як зникло колись тіло Івана Мазепи? Та дотепер немає ще ніякої вістки з того міста, щоб могла успокоїти нашу тривогу. А саме в цю другу річницю мало відбутися посвячення нагробника на могилі в Ротердамі.

„Війна нівечить не один плян, але за те дозволяє здійснювати інші пляни. Вірмо непохитно, як вірив Він, що в цій війні ми здійснимо наші національні пляни, пляни политі кровою кращих синів України. До здійснення їх треба, щоб і ті найменші були в цю пору великими, щоб і ті найбідніші почували себе наймогутнішими в своїх задумах і чинах. Будьмо безкомпромісовими в наших ділах; мусимо бути здібними піднести до потрібного ступня тих, що остали ще позаду, а ніколи до них знизуватися. Всяка уступка, всякий компроміс, всякого рода зліпки, доведуть тільки до послаблення нашої визвольної боротьби, зведуть її на бездоріжжя, там, де вона опинилася вже була при кінці 1919. року. Ніколи ще людська історія не занотувала такого факту, щоб боягузи віднесли перемогу у війні над героями, і ніколи людська історія не занотувала ще такого факту, щоб дефетисти визволили якийсь нарід. Визволення поневоленого народу є ділом безкомпромісової б о р о т ь б и з гнобителем”.

ІСТОРІЯ ПОВТОРЯЄТЬСЯ, АЛЕ ЯК!

Компієнь — це мале французьке містечко з 17,000 мешканцями. Положене кілька десятків миль на північний схід від Парижа, воно стягало сотні тисяч цікавих відвідувачів з цілого світа. Чому? Бо там дня 11-го листопаду 1918 року Німеччина стояла перед переможними представниками антанти як понижена, розгромлена нація. Тепер повторилась там історія, тільки ролі поміняні. В 1918 р. німецький цісарський орел був там пробитий французьким мечем; нині, тінь свастики притемнила французьку республику. Все це започаткувалось в Компієнь, де подано французькій делеґації німецькі вимоги примиря.

У першій світовій війні ліси навколо Компієнь були тереном завзятих боїв між втікаючими анґлійськими військами та наступаючими німцями, що в 1914 році заняли це місто. Пізніше аліянти виперли німців. В 1918 році німці збомбардували місто, однак більшість старих будинків остала цілими.

Компієнь — знане не тільки з новітньої історії, але також з давнішої, як центр, де відбувалися події европейського, а то й світового значіння. Колись Компієнь це була улюблена місцевість французьких королів, що часто їздили туди полювати. Король Карло Лисий збудував там два гарні замки, а якийсь монах-бенедиктинець заложив там монастир. Король Людвик XV. збудував там чудовий замок, відновлений відтак Наполеоном І. Тепер цей замок перемінено на історичний музей.

В Компієнь здетронізовано французького короля Людвика І. в 833 році, а анґлійці взяли в полон відому національну героїню Франції, Жанну д'Арк, при облозі Компієнь в 1430 році. Відомий французький канцлер Рішеліє підписав договір з голяндцями в Компієнь в 1624 році.

В 1814 році французькі війська дуже завзято здержували німців від заняття Компієнь. Прусаки здобули його в 1870 році. Це була головна кватира пруської рамії в 1870-71 рр.

Компієнь — національна святиня Франції.

Однак, для Франції, Компієнь стало національним містом по 1918 році. Це там, в 5-тій годині рано, 11-го листопаду 1918 року, маршал Фош стрінув представників розгромленої та упокореної Німеччини. Ваґон, в якому відбулася ця історична стріча, переховувано в музеї під спеціяльним доглядом. Німецька делеґація складалася тоді з таких осіб: державний секретар Матіяс Ерцберґер, ґенерал фон Вінтерфільд, ґраф фон Оберндорф, ґенерал фон Ґундель та сотник фон Салов.

З маршалом Фошем були такі представники антанти: сер Рослин Вемис, перший лорд британської адміралії, ген. Максим Вейґан (теперішній головнокомандуючий французької армії) та віце-адмірал Симс — від Злучених Фержав Америки.

Коли німецька делеґація ввійшла до ваґону, маршал Фош запитав різко: „Хто є ці панове, та чого вони хочуть?”

Ерцберґер, змішаний та мабуть не зрозумівши іронії Фоша, відповів:

„Ми є німецькі повновласники, що прийшли по умовини примиря між Німеччиною і аліянтськими військами”.

Маршал Фош вручив Ерцберґові текст умовин з тими словами: „Вони мусять бути вцілості приняті”.

Не було офіціяльного витання руками, як також й тоді, коли три дні пізніше в цьому самому ваґоні підписано мир.

Коли німецька делеґація зо слізми в очах відходила, Ерцберґер сказав: „Пане маршал, 65-міліоновий нарід терпить дуже гірко, однак він не гине”.

Сповидно збентежений тим сантіментом маршал Фош відповів: „Дуже добре”... Шість годин пізніше все затихло на західньому фронті.

***

Дня 21-го червня 1940 року відбулася в Компієнь знову подібна подія. Тільки в ролі побіджених були французи: ґен. Шарль Гунцінґер, адмірал Моріс Лєлюк, амбасадор Лєон Ноель та ґен. Жозе Бержере. Замісць маршала Фоша, що сидів, стояв канцлер Гітлер, а біля нього стояли його найближчі співробітники: ґен. В. Кайтель, маршал Г. Ґерінґ, ґен. В. фон Бравхіч, адмірал Е. Редер, фон Рібентроп та Р. Гес. З німецьких описів виходилоб, що німці намагались бути ввічливими. Коли французька делеґація ввійшла до історичного ваґону, Гітлер та всі німецькі достойники повставали з місць, підносячи по гітлерівськи праву руку. Потім ґен. фон Кайтель відчитав вступ до переговорів. По яких 10 мінутах ціла, так важна подія, скінчилася. І Компієнь знову ввійшов у нову фазу історії Франції.

АНҐЛІЙСЬКА КОРОЛІВСЬКА ПАРА ВІДВІДУЄ КАНАДІЙСЬКИЙ ПОЛК.

Микола Голубець.

ЖОВТІ ВОДИ

Історичний роман.

(80)

Вибралися панове коронні, як високого анімушу люди, з усіми своїми достатками. Перш за все оба гетьмани, донедавна собі неприхильні, а тепер одним табором обєднані, Потоцький — великий і Каліновський, польний, показувалися тепер один попереду другого. Не лиш себе посоромити й інші можні панята і власники хоругов, як Станислав Потоцький, воєвода подільський, гетьмана коронного братанич, чернигівський каштелян Ян Одживольський, львівський староста Адам Сєнявський, теребовельський староста Балабан. А вже на молодого Сєнявського, що вибрався на війну, мов на забаву, всі панове, з зависти чи з подиву, пальцем тикали, мовляв, що бажаючи на тій експедиції показати батьківщині приміції своєї услуги, як багатого риншту нку воєнного так ще багатшої столової застави й припасів для трактування лицарства в таборі, та ще одягів, коней, запрягів і т. д. ганебну силу а непотрібну набрав.

Щож дивного, що серед достатку й пишности такої, гучніше від шабель побрязкували в таборі збанки з чарками й усі, вина собі й меду не жалуючи, не мали часу респектувати ворога й мучитися сумнівами про непевність експедиції.

Шумів віватами Чигирин, а час летів... Проминуло його доволі, поки пан краківський вспів здивуватися, що якось нема відомости від сина.

Рушив молодий гетьманич з Чигирина ще в кінці квітня, а тут проминула вже ціла декада травня. Проминула, мов хто з батога стрілив дарма, що місце передбаченої стрічі коронного відділу з ватагами ребелізантів було не за горами й що вже пора була найвища, аби до Чигирина наспіла вістка про блискучу вікторію молодого реґіментаря.

Принишк пан краківський і проти звичаю зажурився. Та панове товариство зразу йому ввесь смуток і турботи з голови вибивали.

— Що там, пане гетьмане! Напевне гетьманич розгромив гільтайство й за ніщо собі цю легку вікторію над голотою маючи, добичу ділить, полювань на звіря степового не цураючись.

— Та невже хлопство могло встояти перед грозою гетьманського імени?

— А Кумейки, то хіба жарти? На сам їх спогад напевне розбіглися ребелізанти, а гетьманич за Хмелем по степу ганяє, аби його, по приказу, на аркані до вашої милости припровадити...

— Так воно, напевне так — бурмотів під носом старий Потоцький — алеж... сьогодні понеділок, а це в мене найпоганіший день у тижні.

— Що там понеділок! Як і кожний день один до одного подібний! — розраджувала старого гетьмана полупяна кумпанія.

Та не вспів ще гетьман обтерти вусів із останньогоківша старого угрина, як до кімнати вбіг вістовий з відомістю,, що прилетів куріер від пана Ґродзіцкого.

Гетьман перехрестився й ні слова не відповівши, вийшов з кімнати. Дехто похопився вийти за ним, але гетьман дав знак рукою, аби його залишити самого.

— З добром чи лихом? — запитав куріера.

Але тінь людини в лахміттю, що нагадувало драґонську барву, мовчки простягла перед себе паперовий пакет. Гетьман ухопив папір і не кажучи ні слова, побіг на кінець замкового коридора й зупинився при луковому вікні. Оглянувся довкола й не побачивши нікого, розірвав пакет. Впялив очі в папір мов шуліка, але прочитавши перші стрічки, праву руку з папером опустив по тілу, а лівою вхопився за віконні лутки. В тому моменті підбіг до нього польний гетьман Каліновський.

— Нещастя! — процідив Потоцький крізь зуби й останками сил подав злощасний папір польному гетьманові.

Каліновський не спішився читати. Перш за все подав Потоцькому руку й підтримуючи старця, завів його в найближчу кімнату, впевнившись передтим, що вона порожня.

— Сядьте, будь ласка, ваша ясновельможносте й заспокійтеся. Щоб у цьому листі не було, нема нам рації серця й анімушу лицарського тратити. На війні всяко буває...

— Актум ест де ре публіка... — промовив Потоцький глухо й опер чого на долоні. — Актум ест де ре публіка!

Каліновський зрозумів, що сталося щось страшне, але пробував опанувати себе перед тим, заки візьметься за читання листа.

— Вибачте, ваша ясновельможносте, але де є куріер, що привіз цей лист?

— Там! — показав Потоцький рукою в напрямі коридора.

— Як ви могли його залишити самого? Коли не слово його необачне, то сам його вигляд жалісний нам на табор паніку нажене. Вибачайте, я зараз!

Каліновський метнувся з кімнати шукати за куріером. Вернувся по добрій хвилині. Блідий з досади.

— Пропало! Куріера вже обсіли мов мухи. Розпитують на всі боки, а він ляпає язиком мов з гарячки. Пропало! Нема нічого гіршого, як голову в нещастю втратити.

— Пропало! — махнув рукою гетьман. — А втім, чомуж ви не читаєте листа від пана Ґродзіцкого? Читайте!

Каліновський глянув зпід лоба на Потоцького, закляв у душі й розгорнувши листа, читав уголос:

— „Жалісну новину ознаймую Вашмості Милому Панові, що діє ноно маї, при Камяному затоні, все військо реєстрове, що йшло водою ребелізувало...”

Каліновський зупинився й тяжко відітхнувши, читав далі:

— „Повбивали полковників і старшину всю. То є певна а невідмінна новина”...

— Читайте далі, ваша милость... — сказав Потоцький полупритомний.

(Дальше буде).

ВІД ГОЛОВНОЇ УПРАВИ УКРАЇНСЬКОГО ЗОЛОТОГО ХРЕСТА

За кілька днів відбудеться в Пітсбургу 4-тий Зїзд Українського Золотого Хреста, а саме в днях 4., 5. і 6. липня.

Головна Управа У.З.Х. звертається до всіх відділів, а зокрема до тих, що є поблизько Пітсбургу, щоби прислали своїх делеґатов. На зїзді здамо звіти з нашої праці за останній рік, а рівночасно намітимо програм на будуче.

Як у попередніх роках і в минулому році, праця Українського Золотого Хреста проявлялась у двох напрямках. Ми старались гуртувати наше жіноцтво, щоб воно брало живішу участь у нашому громадянському житті, а з другої сторони ми вели також працю в користь Рідного Краю. Вправді праця для допомоги поневоленому українському народові не принесла таких успіхів, як це було в попередніх роках, та на це зложились ті, зовсім інші обставини, серед яких знайшлася ціла Европа, а з нею і український нарід. Воєнна заверуха, яка триває вже близько рік, принесла великі зміни і для українського народу. Американські українці стратили зовсім звязок з Українськими землями, а тому наша поміч, головно матеріяльна, не могла бути такою, як у попередніх роках. Проте Український Золотий Хрест зібрав та переслав до Українського Червоного Хреста в Женеві $100 на поміч воєнним утікачам.

Щодо моральної помочі Рідному Краєві, то Український Золотий Хрест сповняв також і це завдання відповідно до теперішних обставин та часу. Відділи У.З.Х. складали на видання англійською мовою журналу „Трайдент" який своїми статтями причиняється серед чужинців до поширення знання та інформацій про змагання українського народу до волі.

Також Український Золотий Хрест помагав своїми збірками українському інформативному бюрові в Вашингтоні. Наша моральна поміч проявлялась таксамо в тім, що відділи У.З.Х. брали участь в Конґресі Американських Українців у Вашингтоні, де ми заманіфестували перед світом нашу єдність, солідарність, та одне спільне бажання волі українському народові.

Головна Управа У.З.Х. брала участь в Українськім Дни на Світовій Виставі. На Конґрес Американських Українців, а таксамо на нашу участь у Світовій Виставі, відділи УЗХ складали свої жертви.

Крім участи у Світовій Виставі, до культурної праці У.З.Х. за минулий рік зачислимо також закупно деяких українських мистецьких річей та передання їх в дарунку Централі Американського Червоного Хреста у Вашингтоні. Ці річи примістив Американський Червоний Хрест у своїм музею.

Громадянська праця відділів У.З.Х. у поодиноких громадах була не менше активною від праці в попередніх роках. Відділи влаштовували свята героїв, Ольги Басараб, Свята матери, Дні жінки, а також спільно з іншими організаціями такі свята, як Листопадове чи Шевченка.

Головна Управа У.З.Х. увійшла цього року в тісніший контакт з Американським Червоним Хрестом. Членції кількох наших відділів стали також членицями Американського Червоного Хреста. Поодинокі урядниці Головної Управи УЗХ. працювали активно на користь Американського Червоного Хреста, переводячи грошеві збірки, а також помагаючи працею у Ню Йорському відділі Американського Червоного Хреста. Переведено збірку коло 6 церков і зібрано понад $100 для Американського Червоного Хреста. Також членниці помагали при шитті річей, призначених для воєнних збігців.

Працею, веденою Головною Управою, заінтересувалося жіноцтво в багатьох нових громадах, що в останнім році в 6. громадах повстали нові відділи У.З.Х. Наша організація начисляє тепер 62 відділів.

Степанія Галичин,
голова Українського Золотого Хреста ОДВУ.

ДИРИҐЕНТСЬКО-ВЧИТЕЛЬСЬКІ КУРСИ В ТОРОНТІ

Через те, що відчувається брак фахівців для ведення хорів і Рідних Шкіл, Культурно-Освітна Референтура КЕ УНО плянує в місяці липні й серпні 1940 р. в місті Торонті, Канада, відбути дириґентсько-учительські курси.

На курсах викладатиметься:
I. 1. Наука дириґування — техніка й практика, хорова література. 2. Інтонація й ритміка. 3. Музичні науки — загальна теорія музики, уміння транспозиції, необхідні поняття про гармонію, музичні форми, історію музики... 4. Відомості про українську церковну й світську музику. 5. Гра на дутих і др. інструментах (на бажання курсантів). 6. Семінарі (вправи) з хором. 7. Національні танці (на бажання курсантів). 8. Дещо про сценічну працю: принципи режисерки, гри, сценічної дикції і вибір пес.

II. 1. Способи ведення Рідних Шкіл у Канаді і як в них викладати: а) українську мову, б) історію України, письменства, в) географію, г) спів і ґ) праця з орхестрами...

Курсанти можуть бути: 1) українська молодь обох родів, яка закінчила середню школу; 2) учителі Рідних Шкіл і публичних; 3) дириґенти й культурно-освітні працівники українських організацій в Канаді і 4) рекомендовані КЕ УНО, чи поважними українськими діячами. Курсант (ка) мусять мати музичний слух. Політична (крім комуністичної), чи релігійна приналежність не належить до перешкод. Викладатимуть: д-р Павло Маценко — Культурно-Освітній Референт КЕ УНО; д-р Яків Козарук і проф. Богдан Ковальський.

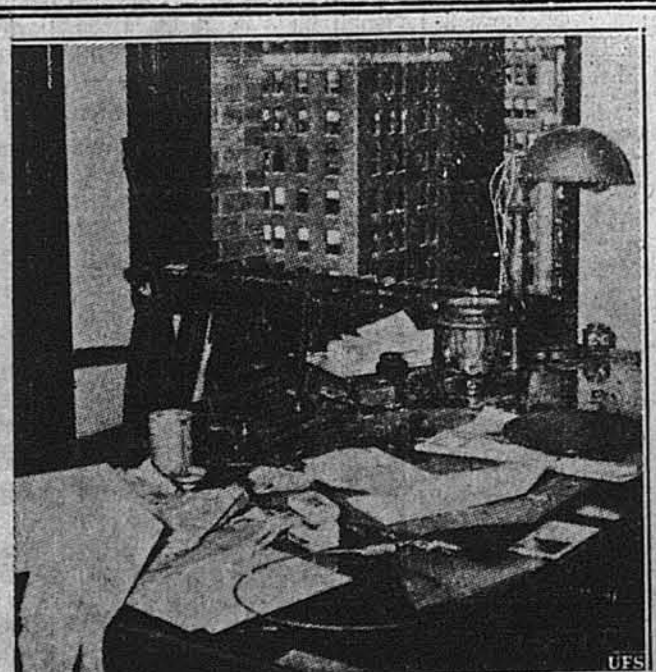

ЗНИЩЕННЯ В НІМЕЦЬКІЙ АГЕНЦІЇ.

Наслідки вибуху бомби в канцелярії одної німецької торговельної агенції в Ню Йорку, в будинку, в котрім находиться німецький консулят. Вибух скоївся в той самий час, коли скоївся вибух у комуністичній газеті „Дейлі Воркер".

ПОСМЕРТНІ ВІСТІ

Нюарк, Н. Дж. У понеділок, 24. червня помер у 52. році життя

ІВАН ЛИСАК,

який був довголітнім членом і урядником відділу 76 У. Н. Союзу.

Покійний походив з села Демаморичі, повіту Тернопільського, Галичина. Приїхав до Америки в молодім віці, а в короткому часі по приїзді вступив в члени У. Н. Союзу, на 27. травня 1909 року. Довгі роки секретарював у відділі 76. та дбав про його розвій. Головно завдяки його невтомній праці цей відділ став і є тепер найбільшим відділом у Нюарку. В 1933 році вибрано його головним радним У. Н. Союзу, а опісля в 1937. він знова був вибраний головним радним.

Крім Союзової праці, покійний цікавився дуже живо громадською роботою, беручи участь у кожній важнійшій акції, яку тільки вела громада у Нюарку.

Полишив жінку Анну. Похорон відбудеться на 28. червня, у пятницю рано з дому жалоби Мирона Литвина, 383 MORRIS AVE., NEWARK, N. J.

Хай земля буде Йому пером!

PRESS REPORTS ON UKRAINE AND UKRAINIANS

BATON PRESENTED TO GIRLS CORPS

Gift to Ukrainian Group In Memory of Late War Chaplain

The girls bugle and drum corps sponsored by St. Peter and Paul's Ukrainian Catholic church was presented with a baton at ceremonies conducted last night at the rooms of the Ukrainian club at the parish park. The baton was presented by the Ladies Auxiliary of Joseph Gadoua Garrison, Army and Navy Union, who were guests at the affair.

The baton was given to the girls corps in memory of the late Rev. Francis Kelley, noted chaplain of the 27th Division in the World War. Mrs. Albina Ashute, president of the Gadoua auxiliary, made the presentation and gave a brief history of the life of Rev. Father Kelley.

Rev. Michael Martimuk, pastor of the church, was chairman for the meeting with Mrs Olga Connick as co-chairman. The baton was blessed by Rev. Father Martimuk and presented to Majorette Mildred Bilynsky.

Other speakers included Walter Posner, county commander of the Army and Navy union; Captain James H. O'Donovan, Alvin P. Bullock, Samuel Wilcox, Mrs. Ethel Posner, Jessie Miller and William Houlihan. About 200 persons attended the affair.

(Cohoes American, Cohoes, N. Y. Wednesday Eve., May 29, 1940)

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Підготовка Пятого Здвигу.

Як уже було проголошено, дня 11. серпня б. р. відбудеться Пятий Національний Здвиг в Ню Джерзі, на фармі, в парку п. Федірка. Ми певні, що громадянство обидвох стейтів, себто Ню Йорку і Ню Джерзі, головно з поблизьких міст, прибуде численно на цей Здвиг, як це бувало минулими літами. Цьогорічний Здвиг є з ряду пятий, бо саме цього року минає пять років від часу, коли Стейтова Організація з Ню Джерзі, спільно з організацією О. Д. В. У., започаткували ті здвиги. Отже буде це свого роду ювилейне свято. Ось і тому робляться спеціяльні приготування, щоб вивести такі точки, які відповідалиб духові ювилею.

Зазначимо, що тим разом програму виведе наша молодь. Очевидно, що будуть виступи зо співами і танцями, як теж спортові. А крім того виступить молодь з новістю: з масовими ритмічними вправами. Виступить коло 200 молоді з Ню Йорку, Джерзі Ситі й Ню Бронсвик. Це буде найбільш захоплююча частина програми, яку публика прийме певно з великим зацікавленням, бо це виступлять здисципліновані ряди наших молодих дівчат і хлопців. Нам здається, що це буде перша того роду новість на наших виступах під вільним небом. Очевидно, що це відноситься до нашого життя в Америці, бо в рідному краю такі виступи були часті й дуже імпозантні. Тепер зачнемо організувати такі виступи між нами в Америці. А дня 11. серпня буде перша спроба, яка, як видно з підготування, випаде цілком певно дуже гарно.

О. Труш, рек. секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Не руйнуймо центра.

Літами цілими кидається в нас заклики „Свій до свого". Це гасло майже не обовязує нюйорських українців. Ви підіть до якоїнебудь малої місцевости, де живуть українці, а там вони хоч підтримують свої підприємства, свої установи. А подивіться на українську громаду Ню Йорку? — Ця громада, що літами цілими вела перед в патріотично-маніфестаційних парадах при допомозі сусідніх громад, досі не спромоглася на якийсь показний осередок народнього життя, тобто на свій Народний Дім. Поставили при Шестій вулиці салю, не давши їй фінансової підстави, а потім її покинули. А коли одиниці вложили там свої останні важко запрацьовані гроші, загал глядить на них як на божевільних і не хоче навіть їм признати, що вони робили це з якогось почуття громадянського обовязку. „Це їх приватне діло, не патріотизм, а громаду це не обходить" — міркує нюйорський українець.

Дійшло до цього, що українські товариства пішли в чужі галі із своїми імпрезами, а коли їм хто нагадає, що є прецінь якась українська галя, теперішній Дім Карпатія, то вони ще й гніваються за цю пригадку. А гостинниця в цьому домі, то якби не існувала для українців. Всі інші аж кишать чи то вечерами в будні дні, чи в суботи і неділі, від розбавлених людей, а гостинниця Народнього Дому світить пусткою. Хайби хоч раз на місяць зайшов до неї такий українець, що „з засади" підтримує чужі бари, то всетаки інакше виглядалоб.

Що з цього вийде — не треба й згадувати. Прецінь і сильні держави падають через брак громадянської суцільности! Нюйорська українська громада вже перестала жити громадянським життям. А коли нема навіть кому зрозуміти значіння українського осередка, все одно, хочби родинно-забавового товариського осередка, то яка будучність такої громади? І де тоді підуть сусідні українські громади, коли треба буде уладити в Ню Йорку українську маніфестацію?

Чи є ще хто, що зрозумів би існування українського центра в Ню Йорку для українського життя в цілій Америці?

Світозір.

ВИВОЗЯТЬ АНГЛІЙСЬКІ ДІТИ З ЛОНДОНУ.

МОРИСТАВН, Н. ДЖ.

Українці в допомогу Американському Червоному Хрестові.

Гром. Олександер Івашко, що має мистецьку робітню меблів (старинного стилю) впав на добру думку використання своєї приватної посілости при Мавнт Кембл Ровд в Мориставн, Н. Дж. на гарну ціль: допомогу акції Американського Червоного Хреста. Для цього приєднав він Український Молодечий Хор з Ню Йорку і Ню Джерзі й Український Кружок Танцюристів з Елизабет, Н. Дж., що виступили в його городі з прекрасною програмою, в неділю дня 23. червня б. р. На цю імпрезу прибули теж і американці, головно з поблизької околиці. Відділ А. Ч. Х. в Мориставн вислав дівчата, що добре пильнували збірки.

Між деревами серед зелені виднілі червоні хрести. По середині збудовано підвищення. Кружок Танцюристів привіз зо собою грамофонову машину і меґафон, а гром. Р. Слободян з Елизабет дав до вжитку багато плит з клясичною музикою, а зокрема з українською. До деяких танків приґравала грамофонна музика, а де її бракувало, грав на скрипці п. Михайло Герман, що учить танків в Кружку Танцюристів в Елизабет. Танцюристи виступали кількома наворотами і збирали дуже рясні оплески з боку американців. Не диво, бо танцювали добре. Великою несподіванкою був для американців виступ Українського Молодечого Хору, під проводом п. С. Марусевича, що прибув на цей виступ з Філядельфії. Хор відспівав: „Ой, послалась доріженька" Стеценка, „Жала Улянка" Ступницького, „Щедрик" і „Козака несуть" Леонтовича та „Коваля" Гайворонського. Хоч спів був під голим небом, то не втратив нічого на своїй красі, бо було погідно й тихо. Американці не мали слів похвали для співу і для прекрасних народніх строїв, що на лоні природи, серед зелені, виглядали як живі квіти.

Пані Марія Боднар-Герман згадала у вступнім слові про Україну, де вона, й які є змагання українського народу. А також пояснила американцям, чому тут роджене американське покоління українського роду цінить українську традицію і культуру. Вона теж давала пояснення до пісень і танків. І заявила, що українська молодь студіює не тільки українську культуру, але також культуру інших народів. Вона знає також і народні танки тих народів. Знає добре й американські танки.

По виступах хору і танків зачато танцювати американські танки, як „Шуфлай" (геть муха від мене, не турбуй мене, бо я до кого іншого належу...) і „Олд Гренд Веґон", втягаючи до забави і американців. Потім заставлено підвищення (довкола!) тарілками і серветками. А за тим пішла смачна перекуска, яку зготовила пані Івашко, при допомозі інших пань. По перекусці пішла пісня, співана гуртками, а потім танці. Спеціяльну подяку за приняття зложив господарям, панові й пані Івашкам, від імені молоді п. Косбин. Пізно вечером сідала молодь на замолений автобус, вдоволена з гарно проведеного вечора.

ОНТЕРІО ЗДЕРЖАЛО ІТАЛІЙЦЯМ ДОПОМОГУ

Е. А. Гортон, провінційний директор реліфу для безробітних, заявив у Торонті, що почавши від вівтірка, 11-го червня, провінція Онтеріо здержує реліф італійським горожанам. У тій провінції є записаних як безробітних і побираючих реліф понад 3,000 італійців.

В деяких італійських осередках по Канаді поліція зробила облаву на італійські клюби. Там знайшла багато переворотової літератури і навіть чорні (фашистівські) сорочки.

ПОВІДОМЛЕННЯ.

Отсим повідомляється ввесь український загал в стейті КОНЕКТІКОТ, що з важних причин

ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОЇ СТЕЙТОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ

не відбудеться 14. липня, як було заповіджено.

Буде тільки спільний один День, а то День Ст. Орг. і День Української Жінки, котрий відбудеться 18. серпня (AUGUST 18, 1940) у SUCCESS PARK, BRIDGEPORT STRATFORD CITY LINE.

Слідіть за дальшими оголошеннями в цій справі.

А. Маланчук, секр. Ст. Організації.

СЕНАТОР БЕРК ПОКАЗУЄ ВІЦЕПРЕЗИДЕНТОВІ ҐАРНЕРОВІ СВІЙ ПРОЄКТ ЗАКОНА ПРО ВІЙСЬКОВИЙ ВИШКІЛ.

ШІКАҐОВСЬКА ХРОНІКА

Подає Степан Куропась.

Орґанізатор У. Н. Союзу п. Дмитро Білецький вернув зі Сейнт Луїс, де перебував 5 тижнів. Вдалося йому зорґанізувати там молодечий відділ У. Н. Союзу та взагалі відживити союзову працю в тому місті. Разом зі спортовим директором шікаґовських відділів У. Н. Союзу відвідав й дописувач українську громаду в Сейнт Луїс. А громада велика, має 2 церкви, народний дім, 3 відділи У. Н. Союзу і два інші зараз за рікою Місісіпі в Іст Сейнт Луїс. На зборах урядників відділів У. Н. Союзу, що відбулися в суботу дня 8. червня в Народнім Домі на Гікорі Стріт, висказували урядники свої жалі, недомагання громади і т. п. Українські недомагання, які є в кожній українській громаді, є такі: діти не хочуть слухати родичів, обезпечують себе як підростуть в не-українських компаніях, церковна ворожнеча католиків з православними шкодить орґанізації й відганяє молодь, яка не визнається в чому діло, і защо старші чубляться.

Місцеві урядники помагали орґанізаторові чим могли, добрим словом, адресами. Всі присутні ствердили на зборах, що добре є, як час від часу, бодай раз в рік, приїде хтось до громади і розбурхає її. Заявили, що Сейнт Луїс має ще багато нових кандидатів в члени У. Н. Союзу і що в цьому передконвенційному році Сейнт Луїс і Іст Сейнт Луїс піднесе ряди У. Н. Союзу до належної йому висоти. Говорили всі, довго і вичерпно.

На другий день, в неділю, був я на зборах молоді в обидвох містах. В Сейнт Луїс молодь дуже гарна. Прийшла масово на збори, вислухала уважно промов, але сама, в протиставленню до своїх батьків, дуже маломовна. Дівчата зорґанізували на зборах бейзболеву дружину.

В Іст Сейнт Луїс на зборах прийшли самі хлопці всі спортовці, які інтересувалися всім і нічого щодо спорту не проминули, щоб не вивідатись. Зорґанізували рівнож спортову дружину. Перед відїздом до Шікаґо вступили ми по дорозі на пікнік православної громади, де серед своїх перебули кілька годин на ріжного рода балачках.

Шікаґо з Дітройтом жиють в доброму сусідстві, хоч відділені від себе 300 миль. До нас все приїздять люди з Дітройт і навпаки. Найчастішим гостем у нас є звичайно адв. Кузь з Дітройту, який в цьому році їздив до нас кілька разів або в справі Українського Конґресу, або в орґанізаційній справі Гетьманнців-Державників. Більші ґрупи людей відвідують себе взаїмно з нагоди якихсь національних свят, як от минулого року, з нагоди Свята Хрещення України в Дітройті.

На націоналістичний день в Шікаґо цього року прибула делеґація з Дітройт, точніше з Гемтремк, в складі 3-ох осіб. А на національний день в Гемтремк, що відбувся в неділю дня 16. червня в Бродвей Парку, прибули шікаґовці в силі чотирьох людей. З делеґацією був й дописувач. Треба признати, що Гемтремк гостей вміє принимати, бо приняли делеґацію чим хата богата. А зібралося там наших людей до 500 душ, переважно з Гемтремк. Дітройт, як мені казали, не дописав. Дітройт знова інформував мене, що підприємство не було добре проголошене через радіо. Правда одних і других, але „День" убався, бо бизнес йшов увесь час добре.

Червень, як місяць подруж, виказує у нас цього року великий „бум". Першого дня місяця 225 пар зголосилося до міського клерка про подружний лайсенс. Обчислено вже наперед, що цього місяця має, 5,000 пар вступити в подружий стан, однак цифра ця майже подвоїться. Кажуть: Війна буде! Першого дня коли найбільше молодят зголосило в міському уряді готовість вступити в подружий стан, зявився в бюрі репортер одного великого американського часопису і кожній парі поставив питання того роду: де Ви пізналися і чому рішили одружитися? Велика більшість пар відповіли, що пізналися разом в товариствах, до яких належать, а лише 11% пар познайомилися на т. зв. „блайнд дейт". Рішили одружитися, бо взаїмно себе дуже люблять і думають, що місяць червень до цього найкраще надається. Замітним є, що на питання репортерів звичайно відповідали дівчата, а хлопці мовчали.

День У. Н. Союзу рішили влаштувати Злучені Відділи в неділю дня 28. липня. Приготування до Дня ведуться головно серед молоді, яка має виступити зі спортовою програмою. День У. Н. Союзу приходить у нас все дуже величаво, як тільки дописує погода. Цього року День У. Н. Союзу приведе на город парохії св. о. Николая на Ґіґінс Ровді ще більше людей як попередніми роками, тому, що членство У. Н. Союзу в нашому місті зросло за останній рік на 500 нових членів.

День Жінки приготовляє у нас Золотий Хрест, 11-тий відділ ОДВУ, на неділю дня 14. липня в Гарме Парку. На зборах згаданої орґанізації, на яких дописувач був присутній, рішено перевести День Жінки на велику скалю й запросити наших сусідів з Дітройт, Клівленд і всю соборну шікаґовську громаду. Рішено постаратися за добру програму і прожінок-промовців. З Ню Йорку рішено запросити панну Клячко, яка має говорити не лише про права, але і обовязки української жінки, як члениці поневоленої нації.

6,000,000 ЖИДІВ ЗАГРОЖЕНИХ ПЕРЕМОГОЮ НІМЕЧЧИНИ

НЮ ЙОРК. — Д-р Наум Ґолдман, предсідник Світового Жидівського Конґресу, прибув до Америки з Европи минулої суботи. На пресовій конференції в готелі Астор він висловив погляд, що шість міліонів жидів є засуджених на загибіль, коли націстична Німеччина втримається при перемозі. На диво, каже Ґолдман, жиди в Німеччині ще найліпше забезпечені, бо вони приділені до робітничих відділів і мають утримання. Гірше є тим жидам, що щойно підпадають під панування Гітлера. Вони мають свої маєтки, але мусять їх потратити в користь німців. У Румунії загрожених є 800,000 жидів з нагоди нових політичних перемін.

Ґолдман каже, що в Злучених Державах треба тепер створити головну кватиру Світового Жидівського Конґресу. Досі вона була в Швайцарії. Бюра цього конґресу існують: в Женеві, в Бордо, в Лондоні, в Буенос Айрес. Ґолдман подає думку скликання Всеамериканського Жидівського Конґресу при кінці літа. На нього малиб прибути делеґати жидівських орґанізацій з Північної та Південної Америки.

ВІДСИЛАЮТЬ ЛІТАКИ В АНҐЛІЮ З ПОСПІХОМ

НЮ ЙОРК. — З летунського поля Мичел Філд відлетіли в пятницю 21. червня 53 бомбові літаки до Галіфакс в Канаді. Один з пільотів після повороту назад оповідав про поспіх, з яким висилається літаки в Анґлію з Канади. Скоро лише американські бомбовики надлетіли до летунського майдану в Ґаліфакс, а вже побачили механіків з готовими приладами до розбирання літаків та перевезення їх на корабель. Ледви літаки осіли, механіки вже розбирали крила та інші частини, а вантажні авта пакували їх і перевозили до корабля.

ЛИТВА СТАЄ СОВЄТСЬКОЮ

СТОКГОЛЬМ. — Години незалежної й свобідної Литви вже почислені, коли ще взагалі можна говорити про „незалежну" Литву. Уже зроблено вступ: щойно зорґанізована й признана урядом комуністична партія домагається націоналізації промислу і „народньої армії", що бороласяб плече в плече з червоною армією.

„ІМПЕРІЯЛЬНИЙ ШЛЯХ"

ТОКИО. — Такий заповідає японський уряд у звязку з подіями в Европі. Це означає, що Японія захоче забрати для себе французькі кольонії в Азії. Іде тут про французький Індо-Китай і голяндську Індію.

КАНАДА НАЗНАЧИЛА СВОГО КОНСУЛЯ ДО ҐРЕНЛЯНДІЇ

З Отави доносять, що на тому тижні премієр Мекензі Кінґ оповістив назначення канадійського консуля до Ґренляндії. Це зроблено в тій цілі, щоб канадійський уряд діставав постійні інформації про ситуацію на тому північно-атлянтійському острові з першої руки.

Премієр повідомив також, що на острів вислано корабельний вантаж, який приплив до Ґренляндії минулого тижня. Той самий корабель уже відплив до Канади з вантажом товарів наладованих у Ґренляндії.

Дотепер Ґренляндія обмінювалась товарами з Данією, яка — до захоплення її німцями — вважалася за матірній край Ґренляндії. Місцевий уряд того острова далі знаходиться в руках старої влади.

ТАРЗАН, ч. 38. Засідка.

Маріка звеліла своїм людям чимскорше поспішати не лиш тому, що налякалась дивного крику з низу, але також тому, що Тарзан відповів на той крик.

Та саме в тій хвилі, коли втікачі вагались, гурт піратів, що заховався в долині, напав на них.

Зо смішно маленьким штилетом Маріка пробувала оборонити сліпого Тарзана перед піратами.

Тарзан також не дармував. Хоч не бачив нічого, на осліп махав ножем, хоч знав, що стоїть в обличчі певної прогри.